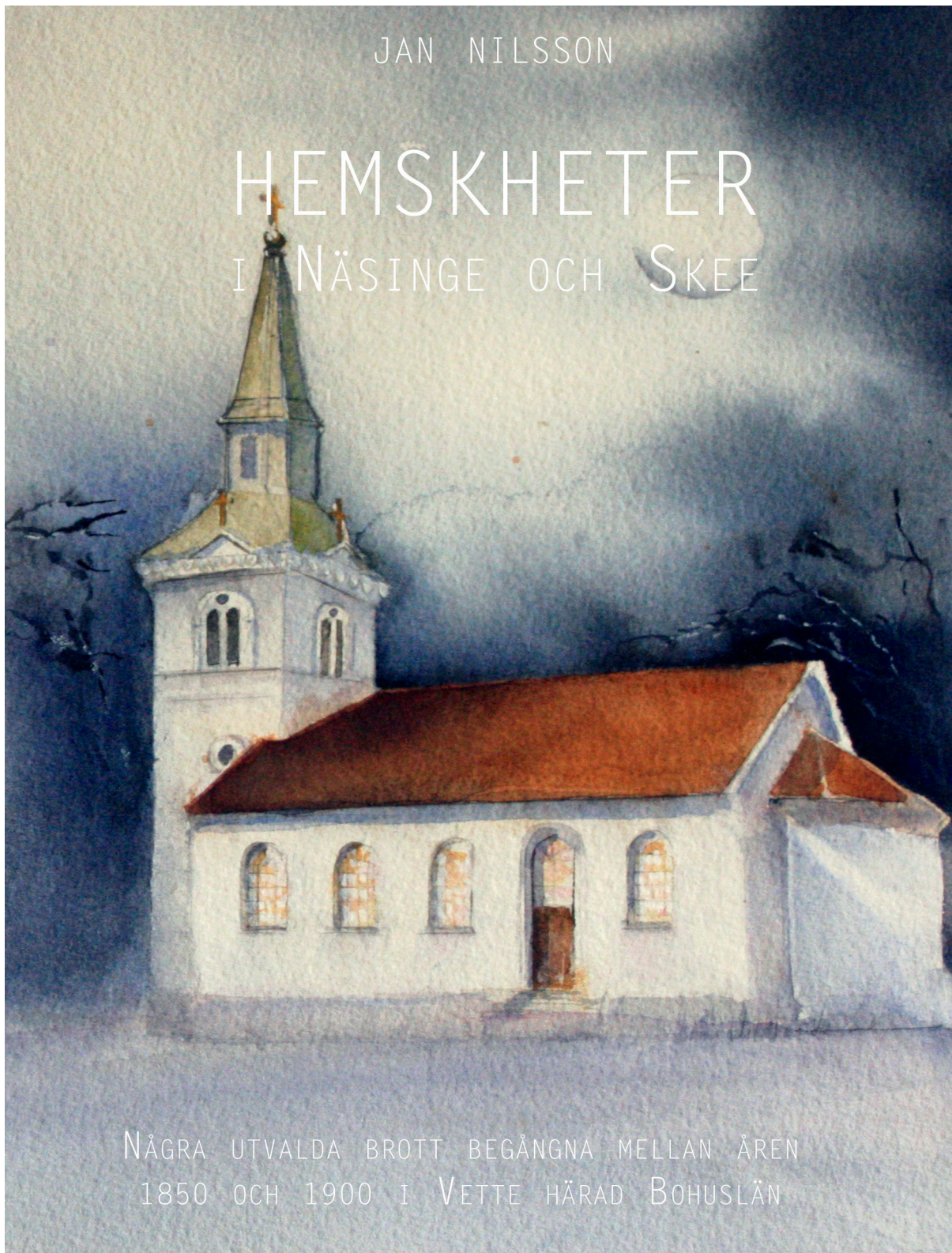

KÄLLMATERIAL

JAN NILSSON

HEMSKHETER

I NÄSINGE OCH SKEE

NÅGRA UTVALDA BROTT BEGÅGNA MELLAN ÅREN
1850 OCH 1900 I VETTE HÄRAD BOHUSLÄN

- 11.** DRÅP
BEGÅNGET: 1880
GÄRNINGSMAN: CARL MATTSON GADD, STÄMM EN UNDER
SÖR SLÖN

Utdrag ur domboken från Vette Häradsrätt.
Innehåller alla ingående handlingar i aktuellt mål.

Själva protokollsanteckningarna i domboken har vit bakgrund.

Till protokollet bilagda handlingar har grå bakgrund.

Originalhandlingarna kan till vissa delar vara svåra att tyda. Dels kan det bero på bläckfläckar, bortrivet papper eller att inbindningen av domboken gjorts så att ena kanten av en handling blivit "osynlig". Renskrift av texterna har gjorts så långt det är möjligt. Där texten ej kunnat tolkats, har ett frågetecken angetts.

Varje protokoll eller handling inleds med ett id-nr, ex. (v278495.b12480.s2469). Detta nr är ett id som används av företaget Arkiv Digital, när de katalogiserar och lägger ut materialet på internet. Du kan själv, med hjälp av detta id, söka fram aktuellt material på internet, men du måste då prenumerera på tjänsten. En sådan prenumeration kan lösas direkt på Arkiv Digitals hemsida.

Jan Nilsson

v281425.b3420

1880 den 23 Juli

No 81

Under den 19 i denna månad har till Domhafvanden inkommit följande skrifvelse:

“Till Herr, Att jag denna dag, se Litt A[1]

v281425.b3370

No 81

Litt A[1]

Till Herr Domhafvanden i Wette härad.

Att jag denna dag häktat och till härvarande stadshäkte införpassat förre båtsmannen Carl Mattsson Gadd från Stämman under Sör Slön i Skee socken för det han natten till den 14de dennes misshandlat rotehjonet Lars Persson från samma ställe så att denne, antagligen af misshandeln, straxt derefter aflidit, får jag härmedelst vördsamt inrapportera under anhållan att ransakning med den häktade måtte företagas vid häradsrättens sammanträde fredagen den 23 dennes.

Strömstad, i Wette härads Kronolänsmans Kontor, den 18 Juli 1880.

F N Lundgren

Med anledning häraf har ransakning med häktade Carl Mattsson Gadd blifvit till denna dag utsatt, derom KrLn F N Lundgren för egen inställelse samt samt målsegares och vittnens kallande erhållit underrättelse; Och tillstädekommer, då detta ransakningsmål nu företages, bemälde Lundgren såsom åkl, hvarjemte häktade Carl Mattsson Gadd i tingsalen införes under bevakning.

Vid åkl ofvaintagna skrifvelse fanns jämväl fogadt ett polisprotokoll af följande lydelse:

“Protokoll hållet på, se Litt B[1]

v281425.b3380

No 81

Litt B[1]

**Protokoll, hållet å torpet Stämman
under Sör Slön den 17 Juli 1880.**

Från Roteföreståndaren O J Christensson i Wik hade nästlidne gårdag till Wette härads Kronolänsmans Kontor ankommit en så lydanade skrifvelse:

“Wik den 14 Juli 1880

Högadl Herr F N Lundgren.

Rotehjonet Lars Persson från Stämman under Sör Slön i 18de roten af Skee socken har i natt medelst skärning i halsen afhändt sig lifvet, som härmed meddelas.

Högaktningsfullt

O J Christensson”

Med anledning hvaraf undertecknad i närvaro af bemälde Christensson och Hans Engström i Risängen sig härstädes denna dag inställde för att om förloppet anställa förhör. Wid ankomsten till Stämman finnes boningshuset utrymt samt dörrarna tillslutna, och vid inträde i stugan fanns Lars Perssons döda kropp liggande å ett sofflock.

Liket är iklädt halsduk, byxor, väst och skjorta samt är uppsvällt, något blodigt i ansigtet och på båda händerna, har ett sår å venstra käken samt några sårnader å båda benen, för öfrigt inga yttre skador.

Efter en stunds vistelse å stället, ankom dit förre båtsmannen Carl Mattsson Gadd och dennes son Hilmer Carlsson äfvensom Henrik Saltberg, alla från Sör Slön, af hvilka de tvänne förstnämnde sammanstående berättar:

Att den 13 dennes vid pass kl XI på aftonen Lars Persson och båtsmannen Gadd kommit i gräl om utbetalning af 12 öre [7 kr - 2019], dervid Gadd tilldelade Persson ett lindrigt slag vid ena örat, hvarefter Gadd ingått uti sitt i samma hus varande rum, då Persson, beväpnad med en yxa ställde sig utanför Gadds dörr, antagligen i afsigt att hämnas. Gadd som observerat detta, hade då hastigt uppryckt dörren och fråntagit Persson yxan samt slagit denne sistnämnde i golvet, så att han der en stund blef liggande men utgick slutligen på gården, dit Gadd efterföljde och med en temmeligen grof käpp ytterligare slog Persson öfver rygg, armar och ben tills han blef sanslös liggande qvar å marken. Persson hade därefter ingått i stugan och vid 2 tiden på natten varsnades att han låg död vid sängen.

Persson, som var öfver 60 år gammal, var före slagsmålet frisk.

Henrik Saltberg, som bor ej långt från Stämman, hade vid 12-tiden på natten mellan den 13 och 14 hört flera jemmerrop från Stämman, men känner ej vidare om förloppet.

Efter hvad således förekommit förklaras Carl Mattsson Gadd häktad och skall anhållas om ransakning genast hos Herr Domhufvanden begäras.

Som ofvan

F N Lundgren

Efter uppläsandet häraf upplyser Gadd, att han jemte sin familj bott i samma hus som aflidne Lars Persson. Huset eges till ena hälften af en i Norge vistande son till Lars Persson och till den andra hälften af två hemmansegare i trakten af Stämman, af hvilka senare Gadd, mot skyldighet att därför utgöra några dagsverken, hyrt två sammanhängande rum, under det Lars Persson hade sin sons tillåtelse att bebo ett enskilt rum i motsatta ändan af huset. Gadd och Lars Perssons rum voro åtskilda genom ett kök, som derjemte var förstuga och gemensamt begagnades. Gadd bebodde ensam med hustru och barn sina två rum, hvaremot Lars Persson tidtals hade hos sig en syster till hans för ett par år sedan aflidna hustru, hvarjemte Lars Persson ofta brukade i sin kammare hysa tattare och annat löst folk.

Tillfrågad om sina viktigare lefnadsomständigheter uppgifver tilltalade Gadd:

att han är född den 20 Maj 1839 på torpet Bergkasen under hemmant Berge, hvarefter hans föräldrar voro torpare. Föräldrarna voro i bergliga omständigheter och låto Gadd bevista byskolan, der han lärde sig läsa men icke skriva. Gadd vistades i föräldrahemmet, utom det att han sommartiden hade tjänst som vallhjon, till dess han vid den härför vanliga åldren begått sin första Nattvardsgång, då han tog drängtjänst samt, strax efter det han fullgjort sin beväringsskyldighet, båtmanstjänst. Såsom båtsman bodde Gadd på båtmanstorpet Gaddkasen under hemmanet Risängen eller Nedanberg, till dess han för fem eller sex år sedan på egen begäran erhöi afsked från båtmanstjänsten, som han alltid skött utan anmärkning. Gadd har icke heller förut varit för brott tilltalad eller straffad. Efter det han tagit tjänst såsom båtsman gifte han sig och har med sin ännu lefvande hustru fem barn, och har familjelefnadsvillkor alltid varit knappa. Då han vid sitt afsked-

stagande måste afträda det af honom såsom båtsman innehafda torpet Gaddkasen, hyrde han sig bostad på två ställen efter hvarandra, till dess han förlidet års höst flyttade till Stämman under Sör Slön. Lars Persson hade bott på Stämman flera år, innan Gadd flyttade dit, hvilket Gadd hade sig bekant, jemte det att Lars Persson var mycket trätlysten och tjufaktig. Under sista året har Gadd också förlorat flera persedlar, hvilka han tror att Lars Persson tillgripit och afytttrat, hvadan Gadd också var betänkt på att flytta ifrån Stämman nästa höst. Gadd påstår emellertid, att han aldrig beskyllt Lars Persson för att hafva tagit något från Gadd, så att härom icke förekommit någon tvist, men Gadd hade en dag under sistliden Julhelg lemnat Lars Persson 12 öre, hvarför denne skulle köpa tobak åt Gadd, men Lars Persson använde dessa penningar för egen räkning, så att Gadd icke fick någon tobak och Lars Persson ville icke heller återlemna penningarna, oaktadt Gadd flera gånger återfordrade sina 12 öre. Dessa gåfvo äfven anledning till den tvist, som föranledde den misshandel hvarför Gadd nu står under tilltal och hvarom han berättar:

att Gadd på aftonen den dag, polisprotokollet angifver, kom hem från arbete hos Qvicklund i Risängen, stod Lars Persson i köket och skulle koka kaffe eller något dylikt. Då Gadd nu af honom återfordrade omnämnda 12 öre, påstod Lars Persson, att han gifvit dem tillbaka, och härom börjades ordvexling, hvarunder Gadd och Lars Persson gingo in i det rum, som beboddes af den senare, hvarest inga andra personer vid tillfället befunno sig. Då Lars Persson fortfarande förnekade sig vara skyldig Gadd 12 öre, gaf Gadd honom med handen ett slag på örat, så att Lars Persson föll omkull, dervid han antagligen stötte sig i hufvudet, men han slog sig icke svårare än att han kunde genast sjelf resa sig igen. Gadd lemnade nu Lars Perssons rum och gick in i sin egen bostadslägenhet och tänkte icke att vidare tvista med Lars Persson, utan ämnade lägga sig. Då Gadd emellertid efter ungefär en half timmas förlopp i något ärende skulde gå ut i köket eller på gården, rusade Lars Persson mot honom, i det samma Gadd öppnade dörren och gaf honom utropet "Nu skall du till det", ett slag i hufvudet med en gammal slö yxa, så att Gadd fick ett hål i pannan, som föranledde betydlig blodförlust. Såren är ännu inte läkt utan läcker af en förbindning. Gadd hade icke förr emottagit slaget, än han stötte Lars Persson för bröstet, så att Lars Persson föll omkull på golvet i köket, då någon frantog honom yxan, hvarefter Lars Persson for upp och sökte slå Gadd som emellertid var Lars Persson öfverlägsen i styrka, så att Gadd med lätthet afvärjde slagen. Härunder kommo de ut på gårdspanen, då Gadd i häftigt uppkommen vrede fattade tag i Lars Persson samt slog honom till marken och tog en i närheten händelsevis liggande temligen tjock och omkring två fot lång käpp, hvarmed han under en stund oafbrutet tilldelade Lars Persson slag på slag öfver hela kroppen, till dess Lars Persson orörlig blef liggande på den ena sidan, då Gadd lemnade honom och gick in och lade sig att sofva. Gadd säger, att han icke kan säkert bestämma hvarken tiden, då han först hemkom från arbetet, icke heller huru långt det var lidet på natten, då han gick till sängs. Han påstår, att han med afsigt sökte utdela slagen så att Lars Persson icke skulle taga någon skada till lifvet; sålunda aktade han sig också från att slå honom i hufvudet. Gadd kan icke bestämdt säga, af hvilken anledning han företog sig att med käppen misshandla Lars Persson och påstår sig hafva varit fullkomligt nykter. Då Gadd på qvällen lemnade Lars Persson liggande på gården, trodde han honom icke hafva tagit någon betydligare skada af misshandeln, och först då Gadd klockan 3 på morgonen vaknade blef det honom kunnigt, att Lars Persson var död. Ehuru Gadd icke fick annat höra än att Lars Persson beröfvat sig sjelf lifvet genom att skära sig i halsen, blef Gadd dock alldeles tillintetgjord af fruktan för det han aftonen förut slagit den döde, så att han utan att våga se liket efter Lars Persson lemnade sitt hem och gick till en närboende Henrik Saltberg och omtalade, att Lars Persson skurit halsen af sig. Utan att veta hvad han ville, gick Gadd se'n och väntade på att Länsmannen skulle komma att häkta honom.

Åklagaren inlemnar dels protokoll angående förrättad medicolegal besigtning å Lars Perssons döda kropp dels och prestbevis om den häktade, hvilka handlingar hafva följande lydelse:

“Protokoll, hållet etc

Litt A[2]

v281425.b3460

Obduktionsprotokoll

No 81 Bil A[2]

Protokoll, hållet vid den medicolegala besigtning och liköppning, som undertecknad Distriktläkare, lördagen den 17 Juli 1880 förättade å liket efter rotehjonet Lars Persson från Stämman under Sör Slön i Skee socken, på anmodan af vederbörande Kronolänsmän, alldenstund, i anseende till den rådande sommarhettan af fruktan för likets alltför snara förvandling förordnande från Domaren ej ansågs kunna inväntas. Närvarande vid förrättningen voro Kronolänsmannen F N Lundgren (vid protokollet) samt fattigvårdsföreståndaren O F Christensson i Wik och Hans Engström från Risängen, hvilka sednare intygade likets identitet.

Species facti.

Af den hållna polisundersökningen inhemtas hufvudsakligen att omkring kl 11 på aftonen den 13 Juli 1880 ett gräl uppstått mellan Persson och i samma hus boende förre båtsmannen Carl Mattsson Gadd, hvarvid ett slag på örat tilldelats Persson af Gadd, att en stund derefter, enligt Gadds uppgifter, Persson med en upplyftad yxa ställt sig i försåt för Gadd bakom en dörr, som leder från förstugan till ett rum, som af bemälda Gadd bebos, att Gadd, som vid utträdet ur dörren i tid varsnat Persson och hans hotande ställning rusade på Persson och stötte till honom så att han ramlade omkull, att Persson snart derefter utgick på gården, hvarest Gadd omkullslog honom och pryglade honom med en grof käpp, så att han blef liggande qvar, men dock en stund sednare kunnat ingå i stugan, att han sednare omkring kl 3 på morgonen funnits död vid sin säng. Liket hvar iklädt de kläder han vid tillfället hade på sig, förvarats uti sin bostad vid Stämman. Temperaturen har under de sista dagarna vexlat mellan omkr +20 +22 grader Cels.

Yttre besigtning.

Liket befinnes upplagdt på ett sofflock, iklädt halsduk, väst, byxor och skjorta, är af godt hull, ansigtet blåfärgadt, uppsvällt, ögonen tillslutna, munnen tillsluten med tungan något framskjuten mellan de slutna käkarna, kroppen välbildad, ung. en tum nedanför venstra ögat förefinnes ett ung en tum långt sår med skarpa ränder, här och der i ansigtet finnes något lefrat blod, kroppen välbildad, fet, öfverhuden öfver bröst och buk här och der aflossad i större och mindre blåsor, på framsidan af högra underbenet förefinnes ett par öfver tums långa sårnader som sträcka sig ända till benet, på deras botten finnes något ljus brunt flytande blod; på armarna, såväl den högra som den venstra, synas några blodutådringar. F.ö. intet tecken till yttre våld.

Inre besigtning.

Vid hufvudsvälens lossande, befinnes den serdeles blodrik, hufvudets ben af medeltjocklek, hela, utan tecken till yttre våld. Hjernans hinnor starkt blodfyllda, dess massa teml blodrik. På högra kinden Obs: venstra i närheten af det i yttre besigtningen anmärkta såret, äro betäckningarne starkt ansvällda med stark blodutådring under huden, men underliggande ben hela, ingen skadad pulsåder kunde i såret upptäckas.

Bröstet: Vid bröstkorgens öppnande befinnas lungorna starkt sammansvullna, hjertsäcken innehåller 2 á 3 matskedar tunn blodfärgad vätska, hjertat för känseln slapt, degigt, af ordinär storlek, venstra hjerthalfvan tom, den högra hjerthalfvan innehåller ett par msk mindre blod, lungorna öfverallt fria från bröstkorgen, knistrar öfverallt vid insnitt med kvifven, vid tryck utväller ur snittytan en mörk, blodfärgad vätska, i synnerhet å dess nedre delar.

Buken. Lefvern måttlig storlek och måttlig blodhalt, gallblåsan tom, mjelten serdeles liten, mäter i sin största genomskärning högst 1 1/2 tum, slankig och blodfattig, magsäcken innehåller obetydligt grötfärgad vätska, dess slemhinna frisk utom i öfre delen, der den är något förtjockad och af i grått stötande färg, njurarna små, serdeles blodtunna, för öfrigt friska, tarmarnas slemhinna i allmänhet blek, urinblåsan tom. För öfrigt intet att anmärka.

G Runström

Uppläst och justerat:

N F Lundgren

O J Christensson

Vidimeras ex. officio

Gottfr Runström

Utlåtande

På grund af ofvanstående obduktionsprotokoll får jag härmed förklara, att rotehjonet Lars Persson aflidit af blodcongestion till hufvudet, troligtvis förenad med hjerncommation [hjärnskakning] samt att det honom tillfogade yttre våldet måste anses såsom åtminstone bidragande orsak till blodträngseln till hjernan, hvilket ej blott på aflagd embetsed intygas utan ock med denna min eds förpligtelse så sant mig Gud hjelpe till lif och själ bekräftas

Strömstad den 23 Juli 1880

Gottfr. Runström

“Prestbetyg för etc

Litt B[2]

v281425.b3480

Prestbetyg

No 81

Litt B[2]

Prestbetyg för afsk. Båtsmannen Carl Mattsson Gadd

Lefnadsomständigheter före ankomsten till Fängelset.

Född den 20 Maj 1839 i Skee socken af Bohus Län

Torparen Mathias Hansson och hustrun döda.

Warit båtsman. Första och sista Nattvardsgången i Skee.

Gift med Maria Christensdotter, som jemte 5 barn lefver härstädes.

Skee församling

Icke förut häktad eller bestraffad för brott.

Skee d. 22 Juli 1880

C A Ekstedt

P.l.

Efter uppläsandet häraf påkallar åklagaren vittnesförhör med inkallade och närvarande Olaus Larsson under Öfverby, Pigan Hedda Johansdotter under Nedanberg samt Henrik Saltberg under Sör Slön hvarförutan åklagaren anhåller, att den tilltalades son Hilmer Carlsson måtte höras utan ed.

Häradsrätten förklarar sig, på grund af 17 Kap 9§ Rättegångsbalken, icke kunna tillåta, att Hilmer Carlsson afgifver berättelse i målet; hvaremot de till vittnen åberopade få företräda och, ojäfviga lemnade och befunne, aflägga vittnesed, på hvilken de, om eds vigt och betydelse erinrade, höres en i sender och berätta:

1. Olaus Larsson: att då vittnet på aftonen den 13 i denna månad under vägen till sitt hem på något afstånd gick förbi Gadds och Lars Perssons gemensamma bostad, hörde vittnet ordvexling och rop derifrån; och då vittnet i anledning häraf stannade, framkom till vittnet Gadds son Hilmer, hvilken på vittnets fråga, hvad som stod på, svarade "Far klappar Lars". Vittnet gick nu närmare till huset, dervid Gadds hustru kom ut och bad vittnet gå in och försöka att få Gadd ifrån Lars Persson "annars slår Gadd honom ihjäl" såsom hon uttryckte sig. På hustruns anvisning gick vittnet in i Lars Perssons kammare, hvarest denne och Gadd då voro i gräl. Lars Persson var mycket blodig i ansiktet, hvilket vid tillfället hafva kommit sig deraf, att Gadd ute i köket slagit honom på venstra kinden med en så kallad "kaffetrissa" hvilken senare nu af vittnet och Gadd beskrifves såsom ett rundt omkring en fot långt och ett tum tjockt stycke träd, på mitten försedd med en trissa, hvarmed allmogen sönderkrossar kaffe. Då vittnet kom in i rummet, började Gadd beskylla Lars Persson för att hafva stulit två knifvar, hvarjemte Gadd sade "att han skulle ge Lars för sex skilling hvetebröd, som Lars hade ätit upp för honom"; I detsamma slog Gadd med underarmen och handen Lars Persson i ansigtet, så att denne föll omkull på golvet. Sedan Lars Persson snart nog rest sig igen, fick vittnet Gadd med sig ut, dervid vittnet sökte öfvertala Gadd att följa med till vittnets hem och stanna der öfver natten, men härtill var Gadd icke villig utan förklarade, att detta vore honom omöjligt, emedan han redan klockan 3 påföljande morgon skulle gå bort på arbete. Gadd, som följt vittnet att stycke på väg, gick alltså hem igen. Vittnet tyckte sig kunna märka, att Gadd icke var fullt nykter, och han luktade brännvin, men vittnet säger, att Gadd hade fullkomligt reda på, hvad han företog sig, lika som han icke heller syntes vara i någon uppretad sinnesstämning. Uppläst och vidkändt.

2. Hedda Johansdotter: Sent på aftonen den 13 dennes hörde vittnet i sin omkring 500 famnar från Stämman belägna bostad, att någon ordvexling förevar, och då vittnet i anledning häraf gick ut på gården, hörde vittnet en högljudd träta från det håll der Gadds bostad var belägen. I denna riktning begaf vittnet sig upp på ett högt berg för att få reda på hvad som kunde vålla trätan. Vittnet kunde dock ingenting se men hörde, att slag på slag utdelades samt att någon jemrade sig och sade "hvarför tar du på mig, jag har intet ondt gjort", hvarjemte vittnet hörde en qvinnlig röst bedjande yttra "att han skulle låta honom vara i fred", men härtill genmaldes "jag skall bannan och jag skall slå honom". Vittnet, som väntade sin far hem från det håll, ropen hördes, trodde att denne råkat ut för tattare på Stämman hvadan vittnet blef mycket förskräckt och skyndade sig till närmast boende Johannes Christiansson på Stagemyr för att låta honom följa sig ner till Stämman. Vittnet hörde fortfarande slag falla äfvensom på slutet någon ömkligen yttra: "Låt nu bli mig och låt mig nu vara, nu är det slut". Vittnet fick emellertid Johannes Christensson att följa sig, men som de icke vågade ensamma begifva sig åt Stämman till, gingo de först till andra vittnet Henrik Saltbergs bostad, hvarefter och sedan denne också förklarar sig villig att vara dem följaktliga, de alla tre togo vägen åt Stämman. Några slag hörde vittnet icke

utdelas, sedan hon lemnat Joh. Christenssons bostad. Innan vittnet och de båda henne åtföljande personerna gingo fram till huset på Stämman stannade de för att se, hvad som kunde stå på, dervid Gadd kom fram till dem och på deras i sådant afseende framställda fråga svarade "jag har slagit Lars" eller "jag har rappat på Lars". Vittnet erinra sig icke gången af samtalet med Gadd, men minnes, att Gadd bland annat yttrade, att Lars Persson, under det Gadd pryglade honom, sökte slingra sig undan, men att detta icke lyckats, utan hade Gadd sagt: "Sno du dig, du skall nog få på alla sidor". Vittnet kan icke angifva, om vittnet fann Gadd nykter, retad eller för öfrigt betagen af någon ovanlig sinnesstämmning.

Uppläst och vidkändt.

3. Henrik Saltberg: Vittnet väcktes ifrågavarande natt af förra vittnet, med begäran, att vittnet måtte göra henne och Johannes Christensson på Stagemyr sällskap ner till Stämman, hvarest slagsmål eller annat dylikt oväsen förevore. Då vittnet kommit ut från sin bostad hörde vittnet ömkliga jemmerrop från Stämman. Sedan vittnet och de båda andra i sällskapet kommit ner till Stämman och stannat på ett kort afstånd från husbyggnaden trädde Gadd ut ur huset och fram till vittnet. Någon i sällskapet frågade Gadd, hvad det var för oväsen som de hade hört från Stämman, då Gadd omtalade, att Lars Persson velat slå honom med en yxa, dervid Gadd visade dem såret i pannan, samt att Gadd af denna anledning företagit sig att prygla Lars Persson. På framställd anmärkning, att Gadd väl icke slagit Lars Persson så hårdt, att den senare toge döden deraf, genmälde Gadd, att det hade ingen fara, ty Gadd hade slagit honom det han kunde tålat och dessutom hade Lars Persson själf kunnat gå in och lägga sig. Med detta besked toga de farväl af Gadd och hvar och en gick hem till sig. På följande morgon kom Gadd hem till vittnet och berättade att Lars Persson skurit halsen af sig. Gadd var då mycket bedröfvad samt beklagade sig, för det han qvällen förut slagit Lars Persson och sade, att det hade varit bättre, om han tagit emot slaget af yxan utan att piska Lars Persson. Gadd stannade hela förmiddagen hos vittnet utan att taga sig någon ting för, och då flera personer strax efter middagen gingo åt Stämman till, ville Gadd lemna vittnet och taga vägen upp ibland bergen; men vittnet, som trodde att Gadd hade för afsigt att förkorta sitt lif, gick efter honom, hvarefter Gadd, som väntade på att Länsmannen skulle komma och häkta honom, lemnade vittnet och gjorde sällskap med ett par andra personer till hemmanet Risängen. Vittnet har i många år bott såsom granne till Lars Persson och säger, att denne alltid hållit ett dåligt hus samt hos sig inhyst tattare och annat löst folk, som ofta ställt till slagsmål och oväsen. Deremot känner vittnet icke, att den anklagade gjort sig skyldig till någon dålig eller brottslig handling.

Uppläst och vidkändt.

De båda först afhörde vittnena fordra ersättning för sin inställelse under vitsordad uppgift att de äro boende Olaus Larsson 1 1/2 samt Hedda Johannesdotter 1 3/4 mil från tingsstället.

Den anklagade erkänner rigtigheten af samtliga vittnesmålen men förstår, att han den qvällen, misshandeln skedde, var fullkomligt nykter, enär han under hela dagen icke förtärt annan spirituosa än två supar bränvin, som han på morgonen bekommit hos Fanjunkaren Qvicklund i Risängen.

Gadd vidgår, att Lars Persson mot slutet af misshandeln bad Gadd skona hans lif, men han kan deremot icke erinra sig, att Gadds hustru eller någon annan person uppmanade Gadd att upphöra med misshandeln. Den anklagade erkänner, att han på sätt vittnet Olaus Larsson berättat, slog Lars Persson i ansigtet med en kaffetrissa. Att han icke ville

göra nämnde vittne sällskap till Öfverby berodde på, att Gadd ämnade sig redan kl 3 morgonen derpå gå bort på arbete till Risängen, och han hade alldeles icke då för afsigt att vidare misshandla Lars Persson. Den följande misshandeln föranleddes nemligen endast deraf, att Lars Persson sökte slå Gadd med yxan. Den anklagade anser för troligt, att Lars Persson dervid hade för afsigt att slå ihjäl Gadd, hvaremot denne på det bestämdaste förnekar, att han ifrågavarande qväll eller någonsin förut tänkt beröfva Lars Persson lifvet. Slutligen inlemnar den anklagade denna handling:

“Till etc. På begäran af etc.

Litt C

v281425.b3490

No 81

Litt C

Till Wette Härads Rätt!

På begäran af f.d. Båtsmannen Carl Gadd kunna vi undertecknade intyga att aflidne Lars Persson i Stämman, haft ett mycket dåligt renommé samt varit illa känd och varit grälsam samt fallenhet för slagsmål.

Försäkras den 23 Juli 1880.

Joh Qvicklund, Risängen

H Engström, Risängen

Jonas Larsson, Nedanberg

J M Le Bell

H A Böhlen

J M Le Bell, Wik

Henrik Andersson, Stemmen

Olaus Olsson, Sör Slön

Efter anteckning häraf anhåller åklagaren att Häradsrätten måtte meddela föreskrift om insändandet till Kongl Medicinalstyrelsen af ofvanintagna protokoll angående den medicolegala besigtningen å Lars Perssons döda kropp, på det nämnde myndighet måtte meddela yttrande, i hvad mån den Lars Persson öfvergångna misshandeln kan hafva varit bidragande orsak till Lars Perssons död.

Efter anteckning häraf afsäger Häradsrätten efter öfverläggning följande

Beslut

Ransakningsmålets vidare handläggning uppskjutes till Tisdagen den 10 nästinstundande Augusti klockan 10 f.m., då åklagaren åligger hafva inkallat de flera vittnen, som till äfventyrs kunna meddela upplysning till målets vidare utredning; Och vill Häradsrätten emellertid låta till Kongl Medicinalstyrelsen, öfverlemna Herr Distriktsläkaren Runströms protokoll angående den af honom förrättade medicolegala besigtningen å Rotehjonet Lars Perssons döda kropp, med anhållan att Kongl Medicinalstyrelsen måtte meddela bestämdt utlåtande, huruvida den ifrågavarande Lars Persson öfvergångna misshandeln antingen alldeles icke eller i förening med andra omständigheter, som efteråt tillkommit, förorsakat Lars Perssons död; Skolande anklagade Carl Mattsson Gadd till kronohäktet i Uddevalla införpassas.

Sedan alla mål och ärenden vunnit handläggning, på sätt denna dombok och de särskilda protokollen utvisa, aflyses tinget klockan 6 e.m., hvarefter expeditioner och handlingar till vederbörande utlemnas och Rättens ledamöter åtskiljas.

Som ofvan

På Härads Rättens vägnar

R Hansson

**Protokoll, hållet vid urtima
ting med Wette härad på tings-
stället i Strömstad den 10 Augusti
1880.**

...

No 2

Till följd af HdRns beslut den 23 nästlidne Juli, antecknad under No 81 i domboken vid sista lagtima ting, företages nu till fortsatt handläggning derifrån till denna dag uppskjutna ransakningsmålet angående KrLmn F N Lundgrens åtal mot häktade förre båtsmannen Carl Mattsson Gadd från Stämman under Sör Slön för dråp å Rotehjonet Lars Persson från samma ställe; Och tillstädeskommer härvid åkl, hvarjemte den anklagade inställes för Rätten under bevakning af honom från Kronohäktet i Uddevalla åtföljande fånggevaldigern P A Bergendahl.

Ordföranden uppläster HdRns vid sista ransakningen förda protokoll, som lemnas utan anmärkning än att Gadd upplyses hafva ett par år innan han tog afsked från båtsmanstjensten undergått tre dagars fängelse vid vatten och bröd för fylleri under det han i trupp tågade till Carlskrona.

Ordföranden tillkännagifver, att han under den 25 sistlidne Juli, med bifogade af Herr Ditriktsläkare G Runströms protokoll angående den å Lars Perssons döda kropp förrätade medicolegala besigtning, till Kongl Medicinal Styrelseen aflåtit skrifvelse med sådan anhållan, som HdRn i sitt utslag den 23 i samma månad beslutad, men att något svar i anledning af berörde skrifvelse ännu icke kommit ordföranden till handa.

Efter anteckning häraf anhåller åkl om vittnesförhör med inkallade och närvarande Johannes Christensson i Stagemyr, men som vid fråga om jäf denne upplyses vara sålunda beslågtagad med den anklagade, att den senare är gift med Johannes Christenssons syster, förklarar HdRn, att Johannes Christensson icke kan tillåtas vittna i målet; efter afsägandet hvaraf Johannes Christensson företräder och anhåller om ersättning för sin inställelse under uppgift att han är boende 1 3/4 mil tingsstället.

Då något vidare icke förekommer, finner HdRn skäligt att, i afbidan på Kgl Medicinal Styrelsens begärda utlåtande i hvad mån ifrågavarande misshandel kan hafva bidragit till Lars Perssons död, uppskjuta ransakningsmålet vidare handläggning till framdeles af Domhafvanden, efter det berörda utlåtande hunnit ankomma, utsättande tid och ställe; skolande emellertid anklagade Carl Mattsson Gadd till kronohäktet i Uddevalla åter införpassas.

v281425.b5400

**Protokoll, hållet vid urtima
ting med Wette härad på tings-
stället i Strömstad den 20 Septem-
ber 1880.**

Ordförande: Undertecknad, e.o. Hofrättsnotarie och t.f. domare i orten.

Nämnd: Häradshövdingen Olaus Olsson i Hälle, Olaus Nilsson i Tånga, Henrik Jönsson i Härslätt, Martin Corneliusson i Daftö, Simon Andersson i Prestorp, Olaus Jonsson i Kiteröd och August Olausson i Östra Hede.

Sedan urtima tinget blifvit utlyst förekommer till handläggning nedan omförmälda ransakningsmål.

No 1

Då HdRn åter företager det till Rättens handläggning denne dag utsatta och under No 2 i protokoll vid urtima ting den 10 nästlidne Augusti senast omförmälda ransakningsmålet angående Kronolänsmannen F N Lundgrens åtal mot häktade förre båtsmannen Carl Mattsson Gadd från Stämman under Sör Slön för dråp å Rotehjonet Lars Persson från samma ställe, inställer sig åklagaren, hvarjemte den tilltalade inställes för Rätten under bevakning af honom från Kronohäktet i Uddevalla åtföljande fånggevaldigern P A Bergendahl.

Sedan protokollet vid ransakningsmålet senaste handläggning blifvit uppläst och af parterna lemnadt utan anmärkning, anmäler Domhufvanden, att Kongl Medicinal Styrelsen enligt föregående protokollen infordrade utlåtande under den 1 i denna månad kommit Domhufvanden till handa, varande berörde utlåtande i orden så lydanade:

“Till etc Med öfverlemnande etc se Litt A

v281425.b5430

**Kongl Medicinalstyrelsen
Ankom den 1 Sept**

No 1

Litt A

Till Domhufvanden i Wette härad.

Med öfverlemnande af protokollet vid obduktion, förrättad af Distriktsläkaren G Runström å liket efter Rotehjonet Lars Persson från Stämman under Sör Slön i Skee socken, hvilken den 14 sistlidne Juli på morgonen aflidit efter att näst föregående natt hafva blifvit af förre Båtsmannen Carl Mattsson Gadd misshandlad, hafven I uti skrifvelse den 25 samma månad anhållit, att Kongl Medicinalstyrelsen ville meddela utlåtande, huruvida den Lars Persson öfvergångna misshandeln antingen alldeles icke eller i förening med andra omständigheter, som efteråt tillkommit, förorsakat Lars Perssons död; hvarefter I, på derom af Kongl. Styrelsen framställd begäran, med skrifvelse den 12 innevarande månad äfven insändt utdrag af Wette Häradshövdingens protokoll vid de med häktade Carl Mattsson Gadd för ifrågakvarande misshandel hållna ransakningar.

Uti edelig attest af den 23 sistlidne Juli har Distriktsläkaren Runström, på grund af hvad vid ofvan nämnda obduktion iakttagits, meddelat den förklaring, att Lars Persson aflidit af blodcongestion till hufvudet, troligtvis förenad med hjerncommation, samt att

det honom tillfogade yttre våldet måste anses såsom åtminstone bidragande orsak till blodträngseln till hjernan.

Efter öfvervägande af hvad handlingarna i målet innehålla får Styrelsen det utlåtande afgifva, att orsaken till Rotehjonet Lars Perssons död varit blodträngsel till hjernan samt att denna blodträngsel antagligen framkallats af den Lars Persson natten till den 14 sistlidne Juli öfvergångna misshandel.

De insända handlingarna återställes härhos.

Stockholm den 23 Augusti 1880.

N J Berlin

Hallin Björnström Carl Edling

Efter uppläsandet häraf yttar åkl, att han anser den anklagade, genom hans i målet ådagalagda misshandel å Rotehjonet Lars Persson, vara orsaken till den sistnämndes död, hvadan åkl yrkar den anklagades fällande till straff enligt 14 Kap 4§ Strafflagen, eller ock, derest den anklagade kan anses hafva föröfvat misshandeln af hastigt mod, att honom måtte ådömas ansvar enligt 14 Kap 5§ samma lag.

Den anklagade förmäler sig icke hafva något vidare tillägga med afseende å hvad under ransakningen förekommit, men han vill hafva till protokollet antecknadt, att han icke haft för afsigt att genom misshandeln beröfva Lars Persson lifvet.

Efter enskild öfverläggning meddelar HdRn följande, i laga ordning afsgda

Utslag

Af handlingarna i målet har HdRn inhemtat, att sedan anklagade Carl Mattsson Gadd natten till den 14 sistlidne Juli misshandlat Rotehjonet Lars Persson från Stämman dels genom att med ett tillhygge slå honom på venstra kinden, så att ett mindre sår deraf uppkommit, dels ock genom att under en längre stund oafbrutet tilldela Lars Persson slag på slag öfver hela kroppen, utan att dock Lars Persson häraf tillfogats några yttre skador af svår art, har Lars Persson sagda dag tidigt på morgonen aflidit utan någon föregående sjukdom.

Men som Kongl. Medicinal Styrelsen, i sitt efter granskning af handlingarna i målet meddelade utlåtande, förklarar, "att orsaken till Rotehjonet Lars Perssons död varit blodträngsel antagligen framkallats af den Lars Persson natten till den 14 sistlidne Juli öfvergångna misshandel", finner HdRn tillräcklig visshet icke vara vunnin ifråga om det påstådda förhållande, att anklagade Gadd genom sin ofvan omförmälda misshandel tillfogat Lars Persson döden, hvadan HdRn också pröfvar rättvist att frikänna honom Gadd från allt ansvar för Lars Perssons död:

Och som anklagade Carl Mattsson Gadd icke blifvit öfvertygad om att hafva i uppsåt att döda emot aflidne Lars Persson föröfvat meromnämnda misshandeln, samt misshandeln icke skett under sabbat eller vid sådant tillfälle eller å sådan ort, att hvad som härför kan ligga Gadd till last hörer under allmänt åtal, finner HdRn något vidare yttrande rörande den Lars Persson öfvergångna misshandel ej erfordras.

Skolande, alldenstund åkl icke kan anses hafva saknat skäl till åtalets anställande, de i målet besvärade vittnena Olaus Larsson i Öfverby, Hedda Johansdotter under Nedanberg och Johannes Christensson i Stagemyr för deras inställelse vid tinget undfå ersättning af

allmänna medel med skjutspenningar för en häst fram och åter från deras hemvist till tingsstället samt 50 öre i dagtraktamente för hvarje dag, som i ock för resan samt vistandet vid domstolen erfordrats.

Vid det förhållande att Carl Mattsson Gadd icke eger fast och stadig hemvist, samt att vid jemförelse af Kongl Medicinal Styrelsens och Distriktsläkaren G Runströms utlåtande angående orsaken till Lars Perssons död, synnerligen besvärande omständigheter må anses hafva emot Gadd förekommit, skall han till kronohäktet i Uddevalla återförpassas att der förvaras, tills dess HdRns utslag vunnit laga kraft eller Kongl Hofrätten annorlunda förordnat.

(Besvärshänvisning)

v299986.b122

Länsfängelset Uddevalla

Inkom 24/7 1880

Mörka hår, blå ögon och långlagdt ansigte.

5 fot 5 tum lång.

Wette Härads Rätt har genom beslut den 20 september frikänt Gadd från ansvar i målet men skall han i häkte qvarblifva i afbidan på Kungl Hofrättens yttrande.

Den 19 October frigifven enligt föreskrift af tillsyningsmannen vid Kronohäktet.

v299987.b8

Länsfängelset Uddevalla

Införd 4/12 1880

Kongl Majts och Rikets Göta Hof Rätt har genom utslag den 8 Februari å hitankommit den 14 februari 1881 dömt Gadd jemlikt 14 Capitlet 5§ 1 momentet Strafflagen att för dråp undergå fyra års straffarbete.

Anfört underdåniga besvär den 2 mars 1881.

Kongl Majts har genom Nådigt utslag den 20 Maj hitkommit den 1 Juni 1881 fastställt Kongl Hof Rättens förestående Utslag.

Den 7 i Juni afförd till Straffängelset å Nya Varfvet

v299870.b800.s68

Nya Varfvet

Dråp af hastigt mod utan afsigt att dräpa.

Ankom den 9 Juni 1881

1883 den 30 Maj ankom och kungjordes Kongl Majts utslag den 11 Maj 1883 hvarigenom af hustrun sökt Nåd blifvit afslagen.

1884 den 22 Juli ankom och kungjordes Kungl Majts utslag den 4 Juli 1884, hvarigenom af hustrun sökt Nåd blifvit afslagen

1885 den 12 April frigifven efter undergånget straffarbete med pass till Skee socken, Bohus Län.